

EESTI**SPORDILEHT**

Toimetuse ja talituse: Tallinn, Vene tän. 11-a, krt. 10. Postkast 70. Telefon 9-28. -: Tellimise hind: aasta peale 6 krooni, kuus 60 senti.

Eesti Spordileht ilmub laupäeviti.

Nr. 1.

Laupäeval, 4. jaanuaril 1930. a.

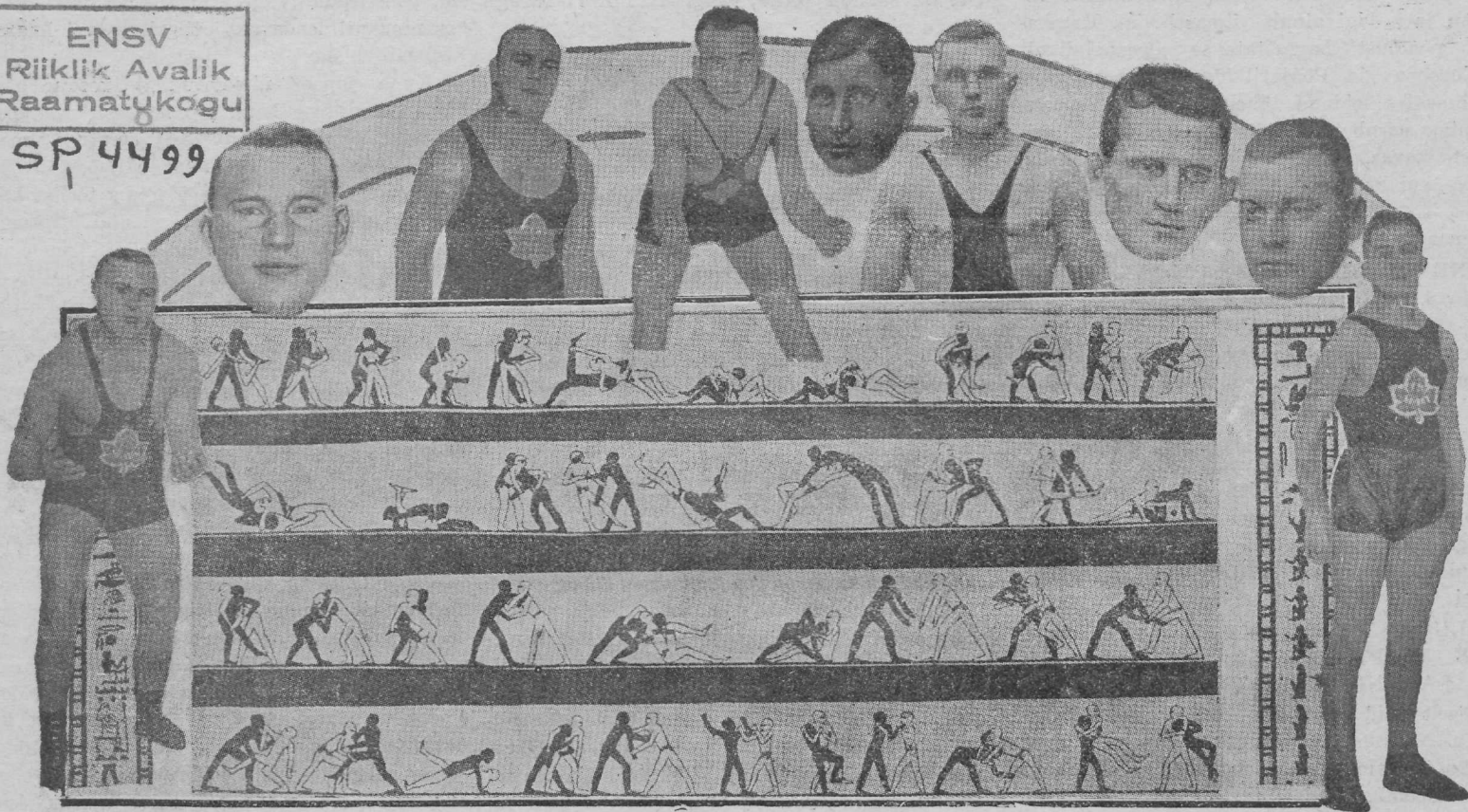
XI. aastakäik.

Vabamaadlus püsib ikka veel surnud punktil.

Maadlus kunsti kaunimat ala ei suudeta meil tõsiselt võtta.

ENSV
Riiklik Avalik
Raamatukogu

SP 4499

Vasakult: Liivamees, Männik, Neo, Kristel, Villemson (peakoht.), Kullisaar, Väli, Saulman (peakorr.), Taar.

Muljeid ja tähelepanekuid esivõistlusilt.

Kui „Kalev“ 1925. a. veebruarikuus esmakordselt vabamaadlusvõistlusi Eestis korraldas, leidis maadlejate peres see sündmus elavat vastukõla, mida ilmutas rohkearvuline võistlustest osavõtt. Kõneldi (ja kibeda pettumusega ka järgnevatel aastatelgi), et vabamaadlusvõistlused kahjuks enesest vaid 75% prantsusmaadlust pakkuda suudavad; heideti ette kas võtete mittetundmist ehk jälle vähemalt nende abitud elluviimist, riski puudumist enese hüdaohtlikku seisukorda asetamisel. Hellitati siiski lootusi tulevikus näha Eestis peatset vabamaadluse tõusu. Ei ole kahjuks vabamaadluses siiski õiget suuna tabatud. Kui arvatakse, et on vahest vähe võistlusi korraldatud, siis otse seevastu on neid peetud alates 1925. a. järjekindlalt. Ka on „Kalev“ ja „Sport“ korraldanud kursusi, mille lõpul jälle katsevõistlused aset leidnud jne. Iseasi on, et spordipublik nende võistluste jälgimisele külmalt suhtuma on hakanud, missugust nähtust just meie

vabamaadlejate kehvale esinemise arvele kirjutada tuleb.

Otse lääge oli peetud esivõistlustel vaadelda, kuidas kandev osa paaridest 10 minuti + veel lisaaja kestel harrastasid püstipugimist „proovides“ aegajalt kahte-kolme päheõpitud võtet (peab ütlemä meelega „proovides“, kuna

läbiviimisele pea ükski ei tulnud). Tekkis tahtmata assotsiatsioon meie tsirkusmaadlejate „ilmameistrite“ esimestest kokkupuutumistest areenil, kus ju „raudse seadusena“ on välja kujunenud komme, et „esimesed kaks kümmend minutit ei annud tagajärge, järgmine maadlus nende vahel on otsustav!“ Seevastu vabamaadlus on peamiselt maasmaadlus, kus pööratakse tähelepanu jalavõtetele ja nende vastu kaitsmisele.

Maasmaadluses on kaitsja ja pealetungija osad sageli vahelduvad, kusjuures temperamendikus, kiirem otsustamisvõime ja paenduvus võidu ja paremuse annavad, mitte aga massiivsus, toores jõud ja flegmaatne ja visa vastupanek, nagu see vajalik prantsusmaadluses. Kahjuks ei olnud esivõistlustel ühtki momenti parteris, kus allolija oma seisakust kontrataaki oleks suutnud astuda. Et maadlusport eestlase iseloomu ja kehalisele arenemisele sobiv, on ammu tunnustust leidnud, kuid vabamaadluse ala söödisolek on tingitud alaoskajate õpetajate kriisist; puuduvad meil ju täielikult vabamaadlusinstrukturid, ning teiseks ei oma meie ühtki maadlejat, kes tunneks isegi nende võtete saladusi, samuti teid ja viise neid algajate seas levitada. Sarnaselt valitseva olukorra juures tammume

aga omal vanal rajal, oodates, et ilmub vast mõni maadlusgeenius, kellele iseenesest vabamaadlusvaimu liigutustesse on inspireeritud. Kuid see jääb vaid lootuseks. Ja, kui meie 1928. a. olümpiaadile n. ö. hea õnne peale, prantsusmaadlejad ka vabamaadlustele üles andsime ning K ä p p üllataval kombel (kuigi viimistletud prantsusmaadluse nupuvõtetest) maailmameistri tiitli saavutas, ei õigusta see meid sugugi endi võimeid täiuslikkudeks hindama Los Angelesi olümpiaadiks.

14. ja 15. dets. „Rahvateatri“ ruumes v.s. „Spordi“ poolt korraldatud vabamaadlus-esivõistlused olid esitatud ainuüksi „Spordi“ ja „Kalevi“ maadlejaskonna poolt vastavalt 19 ja 13 osavõtjaga.

Vähese huvi äratanud matšide kõrval värisid siiski mõned paarid tähelepanu, nagu Miisler-Liivamees ja Miisler-Väli (mis viimasele oleks saatuslikuks võinud saada). Nupuvõtted on saanud meil harrastavamateks. Tüübilise ürgjõu sümbolina esines tugeva ja kena lihaste arenguga Läänemaa mees aja-teenija sõdur Trossmann, kellele intensiivne treening tulevikus kindlasti omas kaalus meistritiitli garanteerib. Pealtvaatajaid kesk-päraselt.

Vaba- ja kreeka-rooma maadlus.

Milline maadlusviis on vanem? — Vabamaadlus muistses Egiptuses. — Kreeka-rooma maadlus on hiljuti sündinud kunst. — Egiptuse bareljefel õpetliku filmi tähtsus. — Kreeka-rooma maadluse tuleviku väljavaated.

Nüüdseaja rahvusvaheline spordiliikumine teeb tegemist peamiselt kahe maadlusviisiga — vaba — ja kreeka-rooma maadlusega. Vabamaadlus läheb kreeka-roomast tunduvalt lahku; kuna esimeses on lubatud võtteid teostada vabalt, vastast igas asendis ja igast kehaosast kinni haarata, jalga taha panna jne., pole kreeka-rooma maadluses lubatud võistlejatel üksikute võtteid teostada allapoole puuse, jalgade haarangud on keelatud ja sillal on domineeriv tähtsus niihästi pealetungis kui ka kaitses. Vabamaadlus on tunnustatud spordiala Inglismaal ja Shveitsis, kus kreeka-rooma maadlusele pühendatakse vähe tähelepanu ja sedagi ainult viimasel ajal. Kreeka-rooma maadlust harrastatakse peaaesjalikult Kesk-Euroopas ja Põhjariikides. Vabamaadlus pole viimastes leidnud tähelepanuväärset poolehoidu ning seisab vaid üksikute rahvaste esivõistluste kavas. Olümpiamängude kava sisaldab nii vaba- kui ka kreeka-rooma maadlust. Samuti peetakse iga aastased euroopa esivõistlused mõlemale maadlusviisidele.

MILLINE MAADLUSVIIS ON VANEM — KAS KREEKA-ROOMA VÕI VABA-MAADLUS?

Vastuse saame täie selgusega egiptuse bareljefest, mis on joonistatud kuulsale Beni-Aasani kaljuhaudade seintele. Seal esineb meie silmade ees vabamaadlus terves tema hiilguses ja primitiivses haaranguis. Catschancan — võta kuidas saad — nagu seda tänapäev nimetatakse. (Vaata pilt 1. lhk.).

Kuigi meil maadlusajaloo kohta täpsed andmed puuduvad, arvesse võttes siiski uurimiste tulemusi, võib väita, et

MAADLUS OLI JUBA 4—5000 AASTA EESTI VANAS EGIPTUSES ÄÄRMISELT POPULAARNE RAHVALÖBUSTUS.

Tõenäoliselt said egiptlased oma maadluse Indiast ja Niiluse kallastelt rändas see spordiala edasi, kuni leiame seda muistses Kreekas ja Roomas. Roomlaste edasitugimisele toodi see võistlussport kaugemale loode poole. On kindel, et palju ägedaid maadlusi aset leidsid suurtes rooma sõdurite laagrites leegitsevate laagritulede paistel ja marsimisest väsinud, puhkavate legionäride õhutushüüete ning müriseva kiituse saatel. Kui sajanite järele roomlaste võim murdis ja kokku sulas, oli nende viimimine ikkagi jäänud sügavalt jäljed kord vallandatud maadlusesse. Rooma sõdurite maadlusmängud levisid mitte ainult Rheini ja Rhoni jõeorgudes, vaid ka anglosakside saartel. Neil saartel isoleerus maadlus kunst ja on ainulaadselt säilinud oma algelise iseloomu, näit. Gotlandi vöömaadluses. Inglismaalt siirdub maadlus kunst Ameerikasse ja sellega on seletav vabamaadluse levinemine teise poole ookeani.

Esivõistluse tehnilised tulemused osutusid järgmisteks:

Kärbeskaal: 1. Taar („Sport“); 2. Rode („Kalev“); 3. Miller („Sport“).

Sulgkaal: 1. Kristal („Sport“); 2. Ani („Sport“); 3. Ahoen („Sport“).

Kergekaal: 1. Väli („Sport“); 2. Miisler („Sport“); 3. Liivamees II („Sport“).

Kergekeskkaal: 1. Liivamees I („Sport“); 2. Olle („Sport“); 3. Grünbaum („Kalev“).

Keskkaal: 1. Kullisaar („Kalev“); 2. Poroson („Sport“); 3. Maripuu („Sport“).

Poolraskekaal: 1. Neo („Sport“); 2. Reispass („Kalev“); 3. Palm („Kalev“).

Raskekaal: 1. Männik, 2. Luiga, 3. Wiikberg, kõik „Kalevist“.

Punktid: „Sport“ 26, „Kalev“ 16.

Ülaltoodud lühike ülevaade maadluse teekonnast Indiast ja Egiptusest üle Kreeka ja Rooma kuni Loode-Euroopani ja edasi Ameerikasse annab meile täiesti tõenäilise seletuse selle kohta, et eelpooltoodud muistsel bareljefil meie leiame kujutuse nüüdseaja vabamaadlusest või isegi veel vabamast n.n. GATCH AS CATCH CAN maadlusest viimase peensuseni.

KREEKA-ROOMA MAADLUS ON HILJUTI SÜNDINUD KUNST.

Aga kuidas meie kreeka-rooma maadlusega lood siis on? Jah, tema on meie ajal laps, mis ristimisel on saanud võõra, kuigi klassilise säraga päritolu nimetuse.

SELLE MAADLUSVIISI ALGUPÄRA LEIAME PRANTSUSMAAL 19. SAJANGU KESKEL.

(sellepärast nimetatakse ka kreeka-rooma maadlust prantsusmaadluseks). Kreeka-rooma maadlust täiendati, kombineeriti uusi võtteid ja haaranguid alles viimase 30-40 aasta jooksul, peamiselt põhjamaades (muude seas on G. Lurich rikastanud võtete poolest tublisti kreeka-rooma maadlust). Nimi kreeka-rooma, kuigi ta maadlusviisi päritoluga ei sobi, on suurepärase reklaami- ja propaganda seisukohast, sest see viib mõtted tagasi otsekohe antiiksete muinasloodega põimitud kunstiväärtuslike võistlusmängude juurde.

EGIPTUSE BARELJEFEL ON ÕPETLIKU FILMI TÄHTSUS.

Mis siht võis olla kõigil neil kujutistel bareljefel? Egiptuse kunstnik on kindlasti tahtnud anda võimalikult täielikuma pildi oma aja maadlusspordist. Võib olla tehti see töö ka mõne silmapaistva maadleja või maadlusõpetaja auks. Lastes tegutseda üht valget ja üht musta maadlejat, on piltidel äärmiselt õpetlik iseloom. Esimesel lhk. toodud bareljefi asenditest osutub terve rida piltide üsna lihtsaid võtteid, kuid osa demonstreerib ka tõelisi kunstvõtteid. (Allpool tähendavad rooma numbrid bareljefi või n.n. filmilinti, lugedes ülalt alla, kuna araabia numbrid näitavad asendisi, lugedes vasakult paremale igas lindis).

Kui meie nüüd lähemalt vaatame bareljefe, siis näib mitmes kohas, kuigi meil tõenäilised andmed puuduvad muistsete maadlusmääruste kohta, et juba sel ajal püüti vastast õlgadele suruda.

Uurides meid pilte, mis kujutavad mahapanemist püstasendist, võib näha, et

JALGADE MAADLUS MÄNGIS DOMINEERIVAT OSA,

sest enam jagu võtteid kujutatakse jala haaramisega — või tahapanemisega. On ka võtteid, jala haaramata. Näiteks pilt IV—10 ja IV—11. Need võtted tuletavad meelde meie aja võtteid. Esimene on vististe tagantvöö, mida teostab must ja valge püüab vastuvõtet teha kaela haaramisega. See on muidugi oletus, sama hästi võib arvata, et valge võttis ette kaela viske, mida kaitses must, haarates valgel tagantvöö. Pilt IV—11 näitab, kuidas valge teostab kaelavõtet üle puusa.

Mitmes pildis on näha sissejuhataja — või eeltöö (näit. III—7, III—9, IV—5, IV—8), mille sihiks on kavaluse või mõnel muul viisil teostada teatud võtet. Osa neist on harilikud praeguse aja tõukamis- ehk lükkamismaadluse kujutisi. Väga võimalik siiski, et vanad egiptlased omasid ettevaatliku kaitsemaadluse.

Huvitav võte on näit. pildil I—6. See asend paistab esialgu ebaloomulikuna, kuid tema võis tekkida sellest, et mõlemad maadlejad, olles parteri asendis sillal, kus allolija püüab seljakautusest päästa end tugeva vastupanuga sillal ülestõusmise teel.

SARNAST VÕTET TARVITAS OMAL AJAL LURICH.

Olles vastase all sillal, mida pealolija püüdis sisse vajutada, tegi tema määratu jõupingutuse ja tõusis sillal üles tekitades elava silla, kus tema pea oli matist meetri võrra kõrgemal, ja sel silmapilgul tegi järsu pöörde.

SEE OLI HARULDANE JA VÕIMAS VÕTE, mida võis läbi viia sarnane tugevate jala-, selja- ja kõhulihaksetega ning painduv maadleja, nagu oli Lurich.

Kuidas vanad egiptlased oma võtteid nimetasid, pole teada. Väga võimalik et näit. kaelavisket nimetati lendavaks tiigris või haaravaks krokodiliks jne.

Kuna eelpoolt nimetatud ja toodud bareljef on osa Egiptuse haa joonistusest, saame siiski teatud ettekujutuse muistsest egiptuse maadlusest ja tema võtetest, mis näitab mitte ainult seda, et maadlus elas siis üle oma tõelist hiilgusajajärku, vaid ka seda, et sel ajal oli kunsti ja spordi vahel palju lähem kostöö, kui meie päivil.

Nagu eelpool tähendatud

OMAS KREEKA-ROOMA MAADLUS PRAEGUSED VÕTTED JA TEHNIKA VIIMASE 30—40 AASTA JOOKSUL.

Sama aja kestvusel on muudetud maadlusviisi ja määrused tunduvalt. Aastat 15—20 tagasi kestis matš kuni 10 tundi ja enam (näit., Kleini ja Asikaise võistlus Stokholmi olümpiamängudel), ei tuntud maadlejate kaaludesse jaotust ja kõik osavõtjad võistlesid ühes klassis, töövõit puudus ja loeti poolelijäämise puhul kumbagile maadlejale 1/2 kaotust. Aja jooksul lühendati matši kestvust 20 min. peale, jaotati osavõtjad kaaludes arvesse võttes osavõtjate keharaaskust: esmalt kahte klassi, hiljem kolme, Stokholmi olümpiamängudel viide, siis kuude ja viimastel euroopa esivõistlustel tarvitati vabamaadluse kaaludesse jaotust, s. o. seitset kaalu, matši, mis määrustes ettenähtud aja jooksul tagajärge ei anna, arvestatakse töövõiduga jne. Lühidalt kreeka-rooma maadlusviis on lähenenud tublisti vabamaadlusele.

Peab tähendama, et ungarlased esimestena ette võtsid kreeka-rooma maadlusviisi põhjalikud määruste muudatused, millised hiljemalt osutusid rahvusvaheliselt vastuvõetavateks ja leidsid käsitamist teiste rahvaste võistlustel.

Millised asjaolud andsid tõuke põhjalikkude määrustemuudatuste ettevõtmiseks ja maadlusviisi uuele alusele seadmiseks? — Seks olid mitmed, üksiksteis ararippuvad põhjused. Tähelepanuväärsemad neist oleks — endised määrused ebatäpse paarisviisi, piiramata osavõtjate arvu ja otsustamata matši iseloomu juures võimaldasid võistlejatele kokkumängu, kus võistlejad ühele alla andes ja teisele vastu pannes, viisid tihti peale võidule nõrgema võimetega võistleja;

MAADLUS ISEENESEST MUUTUS IGAVAKS VÕTETEVAESEKS RÜSELEMISEKS,

mis omakorda ei jätnud mõju avaldamata pealtvaatajaskonna peale, neid võistlustelt eemale peletades.

Mitte vähema tähtsusega pole spordiala edendamisel ja võistluste korraldamisel ainelise külje kordaminek. Varemalt peeti võistlusi harva, puudus spordialade omavaheline võistlus, võistluste korraldamisega seotud kulud olid väikesed, sest võisteldi n.n. sport spordi pärast — ei tasunud võistlejatele sõidu- ja päevarahasid, auhinnad olid lihtsad, ja pealtvaatajaskond külastas võistlusi arvul, mis kattis väljaminekud ja andis vahest pisut ülejääki. Olukorra vastupi-

Rootsi kutsub võimlejad juubelpidustustele.

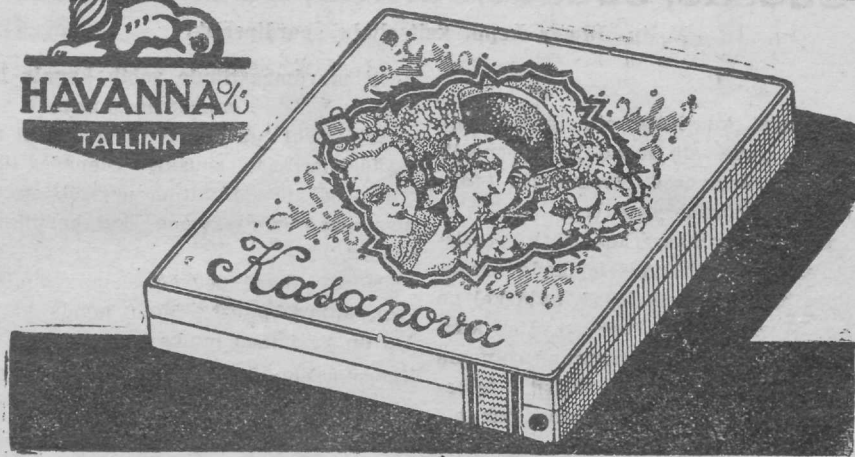
Algaval aastal pühitseb Rootsi võimlejateliit oma 25-aastast juubelit, mis puhul juuni algul peetakse näitust, kongressi, demonstratsioone ja võistlusi. Sel puhul tuleb Stokholmi kokku 10—15.000 Rootsi võimlejat. Peale selle külalisi Norrast, Taanist, Islandilt ja Soomest. Ka Eestile on osavõtmiseks kutse saadetud. Eestist on palutud ametlikke esitajaid ja 6—8 võimlejat.

Inglise saatkonna sekretäri käsi käis halvasti.

Helsingis peetud poksivõistlustest võttis osa ka kohalik Inglise saatkonna sekretär Burburry, kes saadiku äraolekul viimase kohuseid täitis. Kuid diplomaadil ei käinud käsi poksiringis sugugi hästi. Ta esines poolraskeskaalus, kus tal esimeseks vastaseks oli Ström, kes võistles Tallinnas Eesti vastu. Juba järgmisel ringil pidi inglane põhjamaalasele alla andma. Teises matshis suutis ta Johansonile teise ringini vastu panna.

25 tk. 25 s

„Spordi“ traditsiooniline klubimatsh Helsingis.

Kohtunikkude ebaõigluse tõttu tuli kaotus 3:5.

Kuura ja Jegorov said vaatamata suurele ülekaalule kaotused.

16. dets. matkasid „Spordi“ poksijad Helsingi, et sealse Atleetklubiga kolmandat klubimatshi pidada. Sinnaõit sooritati Soome luksusaurik „Ilmataril.“ Meri oli eelmisel päeval valitseva tormi tõttu väga tugev, millepärast 5 poksijat kogu reisu aeg kalade toitmise kibeasti ametis olid. Võistlus algas samal õhtul Valges Saalis keskmise pealtvaatajate arvu ees. Võistluste ringikohtunikuks oli meile tuntud magister Victor Smeds.

Kärbeskaal.

Glücke M. — Lehtovaara A. — Mõlemil puudus jalgade töö, Glücke oli ligivõistlusel parem, kuid püüdis liig palju kinnihaaramisi teha, mille eest ka märkuse sai. Mõlemad tegid kõik, et oma paremust maksma panna. Glücke tunnistas võitjaks (3 häälega).

„Sport“ juhtis 1—0.

Kukk-kaal.

Taar E. — Tamminen G. — Võistlus oli algupärane. Kiirelt töötasid

diseks muutmise, kus pealtvaatajaskond muutus nõudlikuks spordialade ja võistluste vastu, peab üks spordiala, et ta suudaks end nüüdsel ajal ära elatada ja tegevuses edu saavutada, end aineliselt kindlustama ja

LEIDMA PEALTVAATAJASKONNA POOLEHOIU.

Ülalnimetatud seisukohti arvesse võttes, seati üles maadlusmääruste muutmise põhimõtted,

ET VÕISTLEJA LÜHEMA AJA JOOKSUL PANEKS VÄLJA OMA PAREMA, KUSJUURES TEMA TEGEVUS OLEKS SIHITUD SELJAVÕIDU SAAVUTAMISEKS VÕTETE ABIL OMA VASTASE ÜLE.

Kuigi praegusi muudetud määruisi selles suunas ei saa pidada ideaalseteks, tõid nad maadlusesse siiski teatud paremuse ja elavuse, rahuldades seega osaltki võistleja- ja pealtvaatajaskonda.

Kumb maadlusviis, kas kreeka-roomsa või vabamaadlus, omab tulevikus rahvusvaheliselt suurema edu ja poolehoidu, on raske ennustada. Osalt ripub nende

EDASPIDINE SAATUS OLÜMPIAMÄNGUDE KAVAST.

Teatavasti on rahvusvahelises olümpia komitees kavatsus mängude kava lühendada, kusjuures on ettenähtud nii üksikuid spordialasi välja jätta (näit. tõstmine) kui ka teiste alade kava lühendada. Väga võimalik et maadlusviisidki selle all kannatavad ja üks neist välja peab jääma.

mõlemil käed, kiirus päris eeskujulik. Taar oli juhtivam ja töötas allkeha kallal hästi, kus tabas mõnegi kena hoobi kõhtu. Võistlusel tuli palju pusklemist ja kinnipidamist, mille eest said mõlemad ringikohtunikult põhjendatud märkusi. Esimese ringi võitis Taar. Teine oli tasavägine. Kolmandal ringil tabas täiesti üllatus. Taar andis oma vastasele löua pihta ilusa hoobi, mis teda kolmeni põrandale viis. Tõustes hakkas Taar masinlikult hoopeladuma, mis lõpuks Atleetklubilase põrandale paiskas, kus kümne lugemiseni lamas. Võitja Taar. Lõputulemus oli üllatus, sest Tamminen on sitke ja vastupidav poksija, ei ole veel kordagi juhtunud, et keegi oleks võistlusel jõudnud Tammist põrandale lüüa.

„Sport“ juhtis 2—0.

Sulgkaal.

Jegorov K. — Santasalo L. — Jegorov, nagu alati, näitas puhast ja asjaliku stiiliga poksi, tabas oma vastast nagu seda soovis. Kaks ringi võitis Jegorov suure ülekaaluga. Kolmas ring oli Jegorov vähe nõrgem, kuid siiski silmnähtavalt ülekaalus. Võitjaks tunnustati Santasalo 2—1 häälega (üllatus). Näiteks: Teises ringis lõi Jegorov 1½ minuti jooksul 21 hoopit, neist 16 puhast hoopit. Santasalo samal ajal aga 7 hoopit, neist puhtaid 1.

„Sport“ juhtis 2—1.

Kergekaal.

Saasepp H. — Kaarlo Rantanen — Rantanen võitis kõik 3 ringi. Saasepp poksib ebapuhtalt, tarvitab peaga tõukeid vastase rindu ja löua alla, puskleb ja hoiab vastast kätest kinni.

Punktid tasakaalus 2—2.

Kergekeskaal.

Mänd — Kustaa Rantanen. — Mänd on mõistusega poksija, kes uisapäisa ei tohma, ka saadud hoobid ei suuda teda heidutada. Mänd võib Jegoroviga võrrelda. Rantanen näib veel algaja poksija olevat. Mänd võitis selgelt (3 häälega).

„Sport“ juhtis jällegi 3—2.

Keskaal.

Lilender A. — Linnakorpi P. — Esimene ring oldi väga ettevaatlikud, hoopide nappus. Linnakorpi ilmne paremus. Teisel ringil tuli lõpp. Lilender sai

makku tugeva löögi, mis teda kuni 3-ni põrandale viis. Tõustes sai uue löögi maksa, kukkus ja kohtunik sai 4 lugeda, siis tõstis Lilender käe allaandmiseks. Võitja Linnakorpi.

Tasavõistlus 3—3.

Poolraskekaal.

Kuura R. — Stjärnstedt S. — Kuura ringi ilmudes sai suure kiiduavalduse osaliseks, sest Störmi knock-out maavõistlusel oli teda tähelepanuvääriliseks teinud. Kuura algas veidi üleolevalt, selle vastu võttis Stjärnstedt võistlust väga tõsiselt. Esimese ja teise ringi võitis Kuura. Kolmandas ringis oli Kuura kogu aeg pealetungil. St. kaitse vahvasti, kusjuures tal õnnestas Kuurale anda nina pihta ühte tugevat lööki, mis Kuura poole nagu punaseks värvis. Kohtunikkude lõpuotsus, võitja Stjärnstedt 2 häälega — 1 vastu.

See oli alles täieline üllatus. Võit oleks tingimata pidanud kuuluma Kuurale, sest tema oli kõik 3 ringi selges ülekaalus.

Võistlust juhtis klubi 4:3.

Raskekaal.

Gern K. — Paalanen E. — Esimene ring oli tasavägine. Teisel ringil oli märgata Gerni paremust. Kolmandal ringil välis Gern niivõrd, et ei jaksanud käsagi oma näo kaitseks tõsta, püüdes seljakeeramisega löökidest pääseda. Kohtunik lõpetas võistluse ühel ajal gongiga. Võitja Paalanen.

Matshi võitis klubi 5:3.

Ei saa siinjuures märkimata jätta, et alati on soomlased meie kohtunikkude otsuste kohta põlgavalt ja etteheitvalt kirjutanud; kuid seekordse teguviisiga on nad meie kohtunikke 100 prots. võrra ületanud; nii suurt ülekohtu, kui seekord meile osaks sai, ei ole veel kusagil rahvusvahelisel võistlusel nähtud ega ette tulnud. Kahju, et ringikohtunik Smeds ei olnud ka ühtlasi punktikohtunik, siis oleks kindlasti see ebameeldiv nähtus tulemata jäänud. Soome lehed omalt poolt juhtisid ka tähelepanu kohtunikkude ebaõigluse peale tähendades, et õige tulemus oleks olnud 4:4.

Tahame loota, et niisugune teguviis jääb viimaseks; kui kohtunikud nõuavad võistlejalt õiget ja ausat võistlust, siis peaks nad just ise selleks eeskuju andma. Aga seekord oli vastupidi.

SUUSATAMINE.

Suusad, suusasidemed, suusakepid.

N.-ltn. Elmar Lepp, kaitseliidu spordipealik.

I.

Aeg ei ole kaugel, kus külm aiateibas raksu ning pehme valge lumevaip maad katab, meelitates värskesse karastavasse loodusesse talispordlasi. Ja mitte üksnes sportlasi, vaid ka neid igapäevaseid kodanikke, kes tihti pealiskaudselt suhtuvad spordiliikumisele, keda nähtavasti ei huvita võimlad, spordiväljad, kuid kel on armas loodus, suvel päike kõrvetavate kiirtega, karastavad vetevedod ja merirand kuuma liivaga, talvel — lõpmatud lumeväljad, talveehtes uinuv mets ja karastav paukuv pakane. Ja suurem osa neid kodanikke, keda kevadel, suvel ja sügisel ei huvita tegelik sportimine, kõiki neid võime näha talvel suusatamas. Sellest järeldame, et suusatamine on sportlala, mis tõesti suudab huvitada ja ligi tõmmata suuremaid masse, mehi kui naisi, noori kui vanu. Selge pildi suusatajate pere järjekindlast juurekasvust annab rohke osavõtt suusatamise kurstest, sporditarbete äride poolt iga aastaga suurenev müüdüd suuskade hulk ning vabal ajal, eriti pühapäevadel, mägedel ja orgudel suuskadel kihutatav inimeste mass.

Suusatamisel areneme mitmekülgsest, rakedame tööle keha ja vaimu. Suusatamisel õpime tundma kodumaa talist loodust ja selle võlu.

Nüüd, kus suusatamise hooaeg ukse ees, on viimane aeg selleks teha ettevalmistusi ja korda seada suusatarbed ning varustus.

Suusatajale, eriti aga algajale,

suunnitab rohkesti peavalu suuskade muretsemine ja valik.

On ju iga soov saada häid tugevaid suuski, millised pikemat aega vastu lööksid ning võimaldaksid mõnusat liuglemist mitmekesisel maastikul.

Suuskade valiku, suuskade ehituse ja omaduste suhtes senini asusid meie suusaspordi eriteadlased eriarvamistel.

Ühed soovitasid pikki suuski, teised selle vastu pooldasid raskeid ja tüsedaid „Alpi“ lumelaudu, kolmandad otsisid kuldset keskteed. Algajal oli raske otsustada, missuguse leeriga ta ühinema pidi. Mitut paari suuski muretseda ei lubanud aga rahapung.

Enam-vähem ühisele otsusele

jõuti peale Rakvere suusatamise võistlusi, kus avanes võimalus oma silmaga näha häid Soome suusatajaid ja nende suusavarustust. Ja hiljem, Otepää suusatamise võistlustel olid Rakvere kogemused juba ära kasutatud, mille tagajärjeks olid keskpärased saavutised raskel Otepää murdaastikul.

Olgu siinjuures kõigile meie Eesti poksijatele meelepidamiseks öeldud, et neil kõigil puudub vastupidavus, puudub tarviline eelharidus; sellest on liiga vähe, kui käiakse 3 korda nädalas seltsimajas, kus suurem jägu harjutuse ajast tehakse varjupoksi. Olen kindel, et ükski meie poksija ei tee järjekindlalt käigu- ja jooksuharjutusi, mida peaks just iga päev tegema. Ka jalgade töö ning liikuvus on väga puudulik.

Sellest siis tuleb, et juba kolmandal ringil on vastupidavus kadunud, nagu öeldakse: „tuul on väljas.“

Omandage vastupidavust, s. o. püüdke „tuult.“

Soovime kõigile head uut aastat.

R. S.

Eesti murdmaastikule sobib kaunis hästi Soome murdmaa suusk.

Meil seni tunti n. n. „Turist“ või Soome kaitseväge murdmaa suuski. Olenedes ülesannetest, mis need suuskad täitma peavad, on nad märksa tugevamad ja raskemad kui harilikud murdmaa suuskad.

Head suuskad peavad olema valmistatud tugevast, sitkest puust. Meie, nõnda ka Soome oludes on parimaks puuks kask.

Kasepuu suuskad on meile vastuvõetavad, kuidas oma headuse, nõnda ka hinna suhtes.

Ehkki üldiselt parimateks suuskadeks loetakse hiikori puust suuskad, on need enamikule mitte kättesaadavad, sest paar suuski maksab umbkaudu 40—50 krooni.

Suusad peavad olema kerged ja paenduvad. Puutoim peab jooksuma jalaalusel, suusanina ja kannapoolses osas nendes punktides, kus suuskad kõige rohkem suusataja keharaskuse all nõtkuvad, kutsuvad esile murdmise.

Talimaastikupilt Zakopanes.

Suusapikkus on osalt ka suusataja pikkusest.

Keskmise ja vähe pikema kasvulise mehele on suusapikkus 7,5—8 jalga (2.20 m. — 2.40 m.). Naistele ja vähema kasvuliste meestele jätkub 7—7,5 (2.10 m. — 2.25 m.) jalalistest suuskadest. Suusa kannapoolne osa on 16—26 cm. võrra ninasast lühem, teise sõnaga, suusasideme saab asetatud suusakeskkohast 8—13 cm. võrra tahapoole (kannapoole).

Suusanina paenduvus ei tohi olla liig järsk. See peab algama umbes 30 cm. pikkuselt (luge-des suusaninast tahapoole) ja tõusma vertikaaljoones (suusaninas) 10—13 cm. kõrgusele lumepinnast.

Murdmaa suusa laius

suusanina poolses laiemas osas on 7 cm., keskelt 5,8 cm. ja suusakannas (laiemas osas) 6,2 cm. Suusapaksus on suusapuul nõtkuvusest ja tugevusest. Keskmise tugevusega puu juures on läbimõõt jalaalusel 2,7—3,3 cm., suusanina poolse osa õhemas kohas 0,5—0,7 cm., kannapoolses osas on suusk pisut paksem. Soovitav on, et suusakand lõpeks umbes 1,5 cm. pakuse nupp osaga, mis suusakannale tunduvalt tugevust ja vastupidavust juure lisab.

Suuska juhtiva soone laius on 1,2—1,6 cm. ja sügavus 0,2 cm.

Murdmaa suuskade keskmine paenduvus (jalaaluse kohal) ei ole kuigi kõrge, 4—5 cm. (jalaaluste vahe, suuskade tallad vastamisi asetatud). Jalaaluse katteks tarvitatakse harilikult sel-

Maailma esivõistlused kiiruisutamises

ja talimängud Stokholmis.

Rootsi uisuliit korraldab Stokholmis 8. ja 9. veebruaril maailma esivõistlused kiiruisutamises 500, 1500, 5000 ja 10.000 mt. Ühel ajal kiiruisutamistega maailma-meistri tiitlile peetakse laialdase võistluskavaga n. n. p õ h j a m ä n g u d. Kayasse on võetud ilusõit meestele, naistele ja paarissõit, curling, jäähoki, jääpall, jääpurjetus, uiskpurjetus, 50 km. suusatamine, suuskadel hobustega ajamine 50 km. peale, sõjaväe suusatamine ühendatud laskmise- ja orienteerimisega, suusahüpped, kiiruisutamine jne. Võistluste huvi tõstmiseks ja suurema arvu väljamaalaste ligitõmbamiseks on ette nähtud mitmesugused pidustused ja lõbustused, nagu väljasõit jääjahtidega ja purjetus uiskutel saarestikku, saarestikus korraldatakse õngitsemist jääl, õhtul tulevärk, tants ja muud lõbustused; riigi ooperis on pidulik etendus. Mängude ajal peetakse R o o t s i N o r r a jääpalli maavõistlus.

Kuna ülalnimetatud mängudele on oodata osavõtjaid suuremal arvul ja parimaid omal alal, pakkudes huvitavat ja õpetlikku, sõidavad kuuldavasti meie parimaid uisutajaid ja suusatajaid A. Mitt ja N. Mihelson põhjamängudele.

*

Euroopa 1930. a. esivõistlused iluuisutamises naistele ja paarissõidus peetakse Viinis sealse uisusõidu seltsi korraldusel 25. ja 26. jaanuaril.

Valter Palm jätkab Ameerikas oma võidukäiku. Jõuluni oli ta poksinud 8 vastasega, kellest 5 löönud k.-o. ja 3 võitnud punktidega. Auhinnaks on tal juba 2 kulduuri ja briljantidega sõrmus.

RESH OLI VÄKEVAST PAREM.

Oleme näinud Soome poksijaid: Reshi ja Väkevät. Nad löid oma vastaseid Kalevi ja Eesti võistluste puhul. Kuid kumb neist on parem — küsisid soomlased üksteiselt. Seda küsimust pidid mehed ise lahendama ning sellepärast olid nad vastasteks poksiringis. Võistlust jälgis Helsingis 2000 inimest. Võistlus oli äärmiselt tasavägine ning peale 5 ringi määrati paremus Reshile. Üldiselt aga peeti Väkevä poksimist puhtamaks.

Esivõistlused poksis.

Ekraveliidu loaga korraldab Tallinna „Kalevi“ 25. ja 26. jaanuaril Eesti esivõistlused poksis. Ülesandmine lõpeb 18. jaanuaril.

leks valmistatud erilist kummi, kuid veel parem, vastupidavam ja odavam on kas vana kalossi tallast või auto sisekummist lõigatud jalaalused. Kummist jalaalused tuleb peale lüüa kupla, s. o. kumeralt. Uuemate, stabiilsete sidemete tarvitamisel nagu Bergendahl, Siukola, jalaaluse katteks on hea ka tsingitud plekk.

Puht murdmaa võistlussuusad on mõnikord loetletud mõõdudest kitsamad ja õhemad, et teha suuski võimalikult kergemaks. Tarvitamiseks valmis suusa kaal on harilikult 1,5 kg — 2 kg.

Murdmaa suuskade muretsemisel

esimeses järjekorras järele vaadata, kas suuskad on terved, kas neis ei leidu murrusi, lõhesi, kas nad ei ole temperatuuri mõjul kruvitaoliselt kaardu kiskunud, kas suusatalal asuv juhtiv soon jookseb otsesuunas ja siis juba arvesse võtta kõik eelpool toodud mõõduid ning näpunäited.

Kanadalaste võidud Euroopas.

Mandri valitud said kaks korda lüüa.
10.000 dollarit 5-kuulise mängimise eest.

Detsembri keskel saabus Euroopasse Kanadast Toronto jääpalli meeskond, et jaanuari lõpul osa võtta ilmameistri-võistlustest Chamonix'is. Enne seda aga peetakse rida vähematahtsusega võistlusi. Algust tehti Londonis, kus külalised peale 14 päevast rasket meresõitu peaaegu puhkamata mängisid British See Hockey Association meeskonna vastu. Pealtvaatajaid oli 1200 ning väli vähe valgustatud. Külalised näitavad elavat liikumist ja erakorralist üisutamise tehnikat. Nad võidavad 4:0, 0:0, 4:2, seega mängu väravatega 8:2.

Londonist istusid kanadalased rongi ja kihutasid Berliini, kus poolteisttunnilise puhkamise järgi mängisid sealse Schlittschuh Clubiga ja keda võitsid 6:2, vaheajad 1:1, 5:1 ja 0:0.

Järgmisel päeval esinesid ookeanitagused mitte enam seltsi nimel, vaid nad olid väljal Kanada värvide kaitsmiseks Euroopa valitute vastu. Viimasel mängisid kaasa parimad mehed Saksamaalt, Rootsist, Schveitsist, Austriast ja Tshehho-Slovakiast. Mäng lõppes

EUROOPA KAOTUSEGA

2:7. (vaheajad 0:2, 0:1, 2:4). Peale esimese mängu oli veel tasuvõistlus, mille ka külalised 4:1 võitsid.

„Euroopa“ vasakäär Ball (Saksa).

KUIDAS KANADAS JÄÄHOKEYD MÄNGITAKSE, sellest jutustab meeskonna kapten „Red“ Armstrong, kes vaevalt 23 aastane.

Kanadas on igal linnal, ka kõige väiksemal, oma kunstlikud jääväljad. Torontos, kus näiteks on 800.000 elanikku, on 300 välja, neist neli vaba õhu käes. Jõulust märtsini on meil looduslik jää. Kunstlikud väljad avatakse oktoobri algusest. Meie mängijad algavad harjutamist 1. oktoobrist; nende kasutada on neli välja.

Meie ei ole Kanada meister. Selleks on City of Port Arthur. Meistri-võistlustest pole meie osa võtnud. Kuid tulime „Industrial Ice Hockey League“ meistriks, sest meie oleme „Canada Cycle and Motor Company“ meeskond. See on suur firma, mis muuseas jalgrattaid ja uiskusid valmistab.

CANADA AMATEUR HOCKEY ASSOCIATION

on meile volituse annud Euroopas

ESINEDA RAHVUSMEESKONNANA.

Kanada meister ei saanud Euroopasse sõita, kuna ta mängijad vabaks ei saanud; kuid meie peame end meistri-võimete pooltest võrdseks.

1928. aasta olümpia mängusid kaasa tei-

Toronto Ice Hockey Club meeskonna mängijad. Vasakult: Radtke, Griffin, Grant, Clayton, Timpson (väravavaht), Armstrong (kapten), Park ja Adams.

nud meestest ei mängi mitmed enam. Plexton on — advokaat, Porter — ajakirjanik ja Sullivan tudeerib arstiteadust. Trottier on elukutseliseks hakanud.

KANADA ELUKUTSELISED MÄNGIJAD ON KINDLASTI PARIMAD KÕIGIST MAAILMA ASJAARMATAJATEST.

Trottier on praegu märksa parem ja kiirem kui kahe aasta eest.

Meie paremus seisab jooksutehnikas ja kepikäsitamises. Ning edasi, taktika on see, mis esimesejärgu tähtsusega on. Peab vastase kaitsesarnasusse seisukorda meelitama, kus võimalik on läbimurdmine, edasi järgneb kavakindel kombinatsioon, mille ülesandeks on võiduvõimalusi luua.

KANADAS ÕPIME JÄÄPALLI MÄNGIMA JUBA SIIS, KUI ÕPIME KÄIMA.

Kanada meeskonna väravavaht Timpson berliinlaste kujutuses.

Umbes sarnaselt, nagu eurooplased maastmaalast õpivad jalgpalli käsitama. Kuid meie loobume sellest noorelt. Jäähockey on mäng, mis inimene kiirelt ära tarvitab; ta nõuab nooruse kogu painduvust. Mina olen juba peaaegu liiga vana.

Meie meeskonnast on 5 meest ettepanekuid saanud elukutselisteks hakata.

ELUKUTSELISED TEENIVAD MEIL 10.000 DOLLARIT 5 KUULISE HOOAJA EEST.

See on keskmine summa, kuna kuulsused rohkem saavad. Jäähockey on kanadalaste mäng ning siin võib 10.000 pealtvaatajat leida.

Berliinist sõidame Stokholmi, siis Chamonix'sse ja uuesti Berliini.

Miks on minu nimi „Red“ Armstrong. Aga sellepärast, et Armstrongisid meil väga palju on ja mind eraldatakse teistest minu punase pea tõttu „Red“i nimega.

Soomlane Huhtanen, kes Wiinis õlgadele surus Jaan Jaago, maadleb praegu Bernis. Tema tugevamateks vastasteks on esialgu poolakas Pinetzki ja sakslane Siegfried. Osavõtjate seas on ka eestlane Peterson.

Max Schmeling pidi lepingu põhjal Atlantic Citys Ameerikas poksimas 22. veebruaril. Nüüd on teatavaks saanud, et ta jalavigastuse tõttu sel ajal poksi-ringi minna ja ette valmistada ei saa. Nii on siis võistlus edasi lükatud 29. märtsi peale. Schmeling saab selle võistluse eest 250.000 dollarit. Tema vastaseks on arvatavasti Jack Sharkey, kes tasuks saaks 175.000 dollarit.

450 seltsi võistlusest kõrvaldatud. Lääne-Saksa jalgpalli liit on otsustanud 450 seltsile keelata osa võtmast esivõistlustest, kuna seltsid pole tasunud oma kohustusi liidule.

Rimet tagasi asunud. Prantsuse jalgpalli liidu esimees Rimet, kes ka rahvusvahelise jalgpalli liidu esimeheks on, on esimehe ameti Prantsuse liidus maha pannud.

Hispaania läheb Montevideosse.

Hispaania jalgpalli liit on otsustanud osa võtta ilmameistri-võistlustest Montevideos. Liidu poolt on reisu eelarve kokku seatud 250.000 peseta peale. See kulub ettevalmistusteks, reisuks ja palkadeks. Poole sellest summast tasub Uruguay liit, kuna teise osa katab Hispaania valitsus.

Muljeid ja mõtteid Helsingi naisvõimlejate pidustusilt.

Prl. A. Borkmann.
Võimlemisõpetaja.

II.

Kahtlemata pole Björkstēni võimlemine ehk teise sõnaga praegune Soome naisvõimlemine uuemaid voole, kuid siiski võivad Soome naised olla õnnelikud, et nende võimlemine on nii välja kujunenud ja selle tõttu on võimaldatud neile 1) ühtlane organiseerimine ja liitumine üle terve maa, 2) asja propageerimiseks laiemate hulkade keskel ülemaaliste naisvõimlemiste pidustuste korraldamine.

Juba 10-ne a. eest korraldas S. N. L. L. esimesed n.-võimlem. pidustused Tampere, kus ühisest näitusest osavõtjaid oli ainult 355; mõni aasta hiljem peetud Viipuri pidustustel oli osavõtjate arv 2 korda suurem ja tänavused Helsingi pidustused on selle viimase arvu juba 10-ne kordseks kuulutada võinud.

Viimased pidustused näitasid, et Soome naisvõimlemise looja, pr. Elin. O. Kallio elutöö oli vilja kannud. Kadunud tulihing uskus oma töö võidu sisse ja väitis, et võimlemine peab olema kogu rahva teenistuses, peab levima terve maal. Oma instruktorite suvekursustel oskas pr. E. Kallio suurt tugevat töö usku õpilastesse istutada; oma tööle andus ta lapseliku armastusega ja ei unustanud mainimast õpilastele kaasaegseid n.-võiml. uuendajaid Soomes (Björkstēn, Jalkanen, Collan), kelle tööle ühiselt edu soovides elagu hüüti.

Ei hakka siin loetlema kõiki neid teeneid, mis igale neist kuuluvad, summamana tuleks nimetada suvist suursündmust naisvõimlemise alal Helsingis, mis oli suure usu ja soojade südame töö villi, nagu seda anda võivad vaimliselt väljakujunenud isikud.

Oleks eksitus arvata, et naisvõimlemise juhite keskel Soomes valitseb täieline üksmeel. Ei, vastuoksa! Lahkhelisid on sealgi küll, kuid neist ei kuule laiemad hulgad, need on n. ö. juhite omavahelised kas põhimõttelised lahkuminekud, või eriarvamised aine tegeliku käsitamise viisi kohta. Eemalseisjad näevad ainult töötamist üldise asja heaks ja tundub, et pea-aegu puudub isiklik reklaam, mis nii harilik Lääne-Euroopas.

Siin ei tuleks mitte segada õpetaja-looja mõju ja enesereklaami tunnis oma õpilastele. Prl. Björkstēni kohta peab ütleva, et ta tunnis väga absoluutselt mõjub õpilastesse, tundub, nagu ta igal hetkel ütleks — tõde on minus ja mu töös, ei kuskil mujal. Just Björkstēni isiku mõju teenus on see, et tema töö on olnud viljakas ja sedavõrd, et töö iseloom on täielikult juurdunud õpilastesse, kellest mitmed leidlikumad B. suuna käsitamises selle ilmet paremini välja tuua ja elustada on suutnud, isegi niivõrd hästi, et viimastel pidustustel tundus, nagu poleks prl. Björkstēn seda tunnustust mitte teeninud, mis talle esinemise puhul osaks sai. Tema õpilased Lüüli Nuotio, Inger Karvonen ja Elli Karvinen esinesid kahtlemata huvitava, võib olla huvitava kava.

Kas on prl. Björkstēni töötamisviis õige? Kas ta pole igav?

Ta pole kõige enne enam ajakohane, modern: temas puudub täiesti see lähtekoht, see keskus (Gemeinschaftliches Dreieck või Zentrale), millest lähtub ja millele baseerub praegune moodsam naisvõimlemine. Puuduvad samuti lõdvendused, kuna hoo ja pingutused on tarvitusel omapärasel vormis, ning osavuse (Schnellkraft) harjutustele tähtis koht on antud.

Need, kes täiesti valdavad prl. Bj. kooli järele kehaharjutusi määratud distsipliinid, on ühtlasi ka sportlase ettevalmistuse saanud tehni-

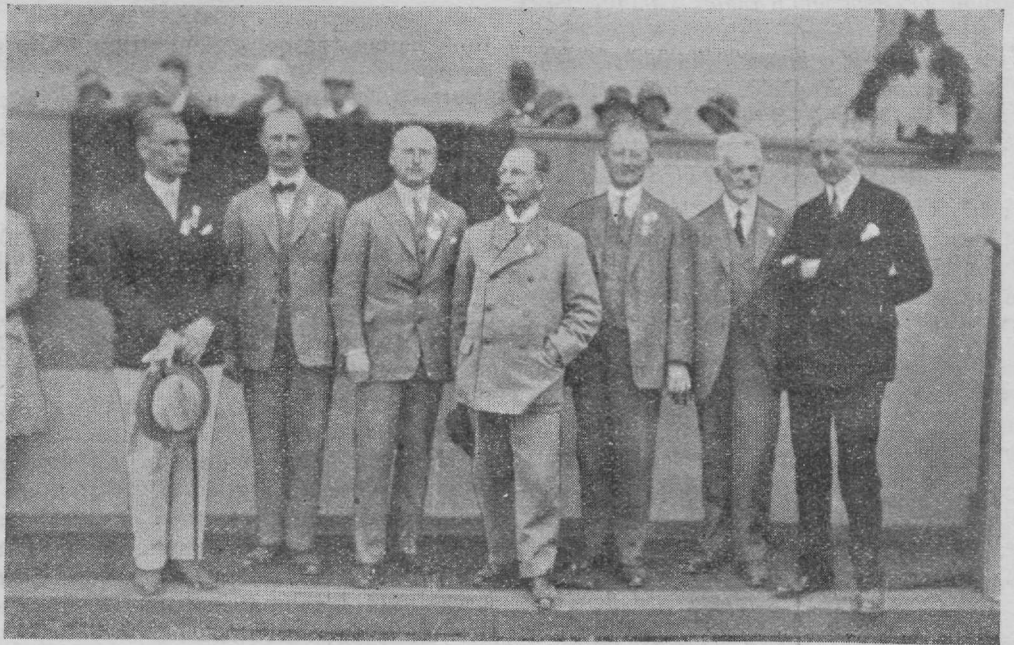
liselt puhtas vormis enamikus neil spordialadel, mis kuuluvad Soome naiste spordimärgi kavasse.

Kas prl. Bj. suun on igav? Sellele võib igati ainult oma isiklikult seisukohalt vastata.

Igav on ainult n. n. „drill“ ja samuti iga töötamisviis, mis õpetaja isiku tõttu muutub elutuks. Kõik kehaharjutused, mis pole puht mehaanilised ja mis juhataja poolt antakse küpsel läbielatud kujul, ei ole igavad, sest neid tuleb ju samuti vastu võtta, läbi elada ja valitseda. Nii-sugune töö, mis nõuab seesmist süvenemist, on elav.

Kui aga pidustustel võisid näida soomlased igavaina, siis põhjustas seda asjaolu, et meie ei tunne küllalt nende suhtumist töösse ja pole jälgida võinud töötamisviisi tundides, järelikult on see meile võõras.

Kas võib Soome naisvõimlemist üldse kõrvutada Lääne-Euroopa kehakasvatuse suunadega.

Pahemalt paremale: Iida; Berg von Linde, Rootsi võimlemise inspektor; Norén, Norra kehalise kasvatuse inspektor; Kolonel Neermann, Põhjamaade võimlemise liidu esimees; Major Thulin, Lundi kehalise kasvatuse ülikooli juhataja; Prof. Knudsen, Taani kehalise kasvatuse inspektor; Prof. Dr. med. Schiötz, Norra.

Viimased (neist peab ikka pluralis rääkima) põhjenevad uuemale teadusl. uurimustele, seega siis praegusele ajale kindlasti vastuvõetavamad peavad olema ja ongi.

Samuti on väga sümboolne, et seal õpilaseharjutajale teatav individuaalne vabutus liigutuste ilmes jäetakse, eriti rütmiliste harjutuste juures. Iseäranis meeldiv on see neile, kel küllalt intelligentsi, et teatud kontsentratsiooniga suhtuda keha arendavasse liigutustesse (mis keha kontrolli mõttes väga tähtis).

Võib olla jõuame kunagi tulevikus nii kaugele, et iga vaimliselt väljakujunenud isik ka oma füüsilise mina kujundamisel ise suudaks otsustada harjutuste valiku üle, mis vastaksid ta kehale, s. t. oma keha nõrkusi tundes, leiaks valitud harjut. kaudu tee nende parandamiseks. See oleks vast kõige ideaalsem. Kuid kas jõuab ükski rahvas omas enamikus kunagi nii kaugele? (Kas on Saksa rahvas nii kaugel?)

Tuleb meelde, et olen kuulnud sakslasilt: „Meie rahvas on arenenud, on küps ja see põhjustab, et meil ei anta kergesti tunnustust n. n. edasiarendajatele, vahest isegi loojale-arendajale mitte.“ Kas tähendab see ütetus, et sakslased ühiskondlikult õnnelikud on? Meie võime põhjusega kahelda selles. Teame ka, et suurem osa

rahvast kehakasvatuse alal tegevuseta, n. ö. 0 punktil püsib.

Soovides, et Saksa rahvas ka omal maal külvatud vilja lõikaks, ütles Surèni sõnadega: „Ich behaupte aber, dass die Art, die Regelung und der Geist, der Übungen, also das System doch immer nur von einem Fachmann — von einem Fachmann deutschen Blutes für uns massgebend ist.“

Nii kõlavad sakslase enese sõnad. Muuseas toonitab Surèn seda tuntud tõsiasja, et igal sportlasel peab olema üks kindel aluspõhi, kust omi võimisi ammutada ja nimelt, võimlemise läbi koolitatud keha.

(Missugune see kool peab olema, sellele tähendab ta ülaltoodud lauses).

Sedasama kinnitab ka Saksa spordiõpetajate Olümpia kursusel 1927. a. jaanuaril vastuvõetud resolutsioon: „dass die Grundgymnastik für die Vorbereitung der Masse unbedingt notwendig ist.“

Ehk läheb sakslastel korda peagi oma võimlemisele teatud ilmet anda nii, et see määraks kindlasti ära nõudmiste täpse vormi ja miinimumi; s. t. on nõudmise miinimumi täitmisel

vormis täieline tehniline puhtus, on harjutajal kehakasvatuses see põhialus, millel ta ise arusaamisega edasi töötada võib.

Selles mõttes on Soome naised õnnelikumad. Neil on see põhi olemas (prl. Björkstēni süsteemi näol).

Iga võimlem. õpetaja käsitab seda kui algõpetust kehakasvatuses ja ka needgi, kes hästi tuttavad Saksa vooludega (neid pole mitte vähe Helsingis, Tampere, Viiburis), ei käsita viimast mitte koolides, vaid ainult võimlem. seitsides, s. t. täiskasvanuile. Pr. Jalkanen, kes õpetab Töölo Tyttölyseos (keskkool), käsitab oma tundides Björkstēni suuna väikeste erinevustega.

On olnud võimalus jälgida muudatusi ja uuendusi Soome naisvõimlemises viimase 8 a. jooksul ja võib öelda, et selle aja kestes seal paljugi muutunud ja edenenud on, iseäranis tugevasti viimaseil aastail.

Nagu pr. Jalkanen, nii on ka teised praegused nimekamad naisvõimlemise juhid Soomes, eesotsas dr. Kariga, praegusele naisvõimlemise süsteemile truusk jäänud väites, et see süsteem on otstarbekohasemaid koolis käsitamises, on vajalik eelharidus kehakasvatuses, nii nagu algkooli haridus on vajalik eelharidus keskkoolile.

Spordi uudiseid Narvast.

Detsembris külastas Narvat kehalise kasvatuse inspektor Idla, kes pidas kõne teemil: „Teel ilule ja jõule“. Peale kõnet esinesid Tallinna Kalevi naisvõimlejad, teenides pealtvaatajaskonnas rohkesti kiiduavaldusi. Naisvõimlejad andsid ühe etenduse ka kohalikule karnisonile.

Narva ping-pongi tasapinna mõõtmiseks korraldas „Astra“ enda ja „Svätogori“ vahel seltsidevahelised võistlused. Mõlemaid seltsi edustas kolm mees- ja üks naismängija. Üldtagajärjega 9:3 tuli võitjaks „Astra“ võites kõik meeste üksikmängud, kuna nais- ja paarimängudes oli ilmne paremus „Svätogoril“.

Ka kohalikus politseiperes korraldatud ping-pong võistlused andsid tulemuseks: 1) Küttis, 2) Kvell, 3) Edal.

On kavatsus korraldada linnadevõistlust Rakverega.

Narva karnisoni spordivõistlustel kujunesid nii mõnedki tulemused päris üllatusrikkaks. Tõstmises oli konkurentsilt parem Seeberg, kes saavutas igas tõstes uued karnisoni rekordid, kaks olid isegi paremad üleriiklikust kaitseväärtuse normist.

Poksis tegi puhta töö Kukk, kes esines raskekaalus lüües kõiki vastaseid k.-o. Keskkaalus oli konkurentsitu Uibo, kuna kergeskaalus debüteeris Alber.

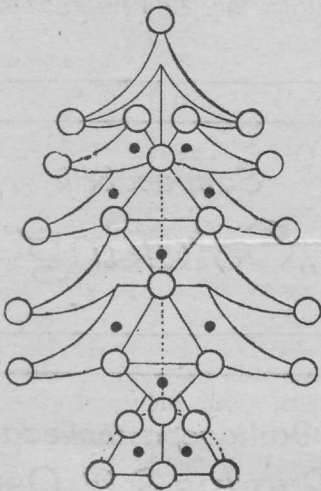
Hinnamõistatuse lahendus.

1929. a. „Spordilehe“ nr. 44—45 toodud hinnamõistatuse tulevad biljardi pallid nii paigutada, et igas reas ning diagonaalis arvude kogusumma oleks 30. Tegelikult oli siin mitu lahendamisviisi, mispärast nad kõik toome.

10	4	9	7	=	11	5	14	15	4	10	1		
2	12	15	1	=	15	8	6	1	=	7	9	14	
13	3	=	14		12	7	9	2		3	8	6	13
5	11	6	8		3	4	10	13		12	11	5	2
15	9	4	2		14	13	=	3		15	1	2	12
6	=	13	11		6	5	8	11		4	10	9	7
1	7	10	12		1	10	7	12		8	6	5	11
8	14	3	5		9	2	15	4		3	13	14	=

Aastaraamatu sai omale A. Paap Tartust.

Mõistatus nr. 1.

Antud jõulupuu kujutuse ringidesse tulevad paigutada arvud 2 kuni 26-ni sarnaselt, et musta punktiga märgitud kümnet välja ümbritsevate ringide arvude kogusumma oleks igakord 45. Ülejäänud seitsmes väljas peavad aga arvude kogusummad andma igakord 55. Punktidega märgitud joontel asuvad arvud peavad kogusummas samuti 45 andma. Alumise loodjoone arvud annavad 55. Viie vasaku oksaotsa arvude kogusumma on samane, mis viie parempoolse otsa arvude kogusumma. (Punktidega märgitud jooned ei piira väljasid.)

Mõistatuse lahendus tuleb saata „Spordilehe“ toimetusele, Tallinn, postkast 70, hiljemalt 11. jaanuariks; lahenduse saatmisel tuleb lisada lehest väljalõigatud joonistus.

Õigelt lahendajatele jagatakse välja üks aastakäik ajakirja „Romaan“ 1930. aasta peale.

Kalevi poksikursused lõppesid.

Rida lubavaid jõude keskmistes kaaludes.

14. ja 15. det. korraldas „Kalevi“ poksiosakond kursantidele poksvõistlused, mis kujunesid ligi kaks kuud kestnud poksikursustel omandatud oskuste katsetamiseks. Ühtlasi andsid need võistlused poksikohtunikute kandidaatidele kauni võimaluse peale teoreetiliste teadmiste läbivõtmise praktiseerida nii ringi- kui punktikohtunikuna. Lähemal ajal seisavad poksikohtuniku kandidaatidel ees suulised katsed teoreetilisel alal, mille rahuldavalt sooritamisel seni valitsev poksikohtunikute kriis esialgu kõrvaldatuks lugeda võib.

Kursuste tegelik algus oli 21. oktoobril. Osavõtjate keskmine vanus 17—18 aastased nooredmehed. Võistlustel selgus liig eneseraiskamine, kus algminutitega kõik kaardile pandi ning enesekaitsele ja soodsa momendi valikule vähe rõhku pandi. Nii kujunesid suurem jagu matšidest võistluse algminutitel päris vormalseteks kakelusteks. Hiljem lämmatas väsimus tulise temperamendi ning püüti üksteise najale toetudes gongi märguannet ära oodata.

Tõelise fighterina ilmutas end kergekaalus Hendrikson, kes tugevate ja kiirete löökidega mitu loobumisvõitu ja k.-o. saavutas.

Ägedaim oli konkurents kergeskaalus, missugune ka kõige arvukamalt esitatud oli. Võitjaks tulnud Lauri omab juba tarvilisel määral liikuvust ning töötab kaugel maal rahuldavalt, lähimaa võistluses ei oma aga pea mingit kaitset, mispärast lõppmatšil teisele kohale tulnud Soo jõulised löögid teda paar korda õige segadusse viisid. — Keskkaalus oli Hintser oma vastastest tüki parem, Kiik peaks töötama ka vasaku käega, pea kõik löögid saavutas ta paremaga. — Oma kohta furoori tekitas kergejõustiku meister Elmar Rähni debüüt, nõõride vahel.

Rasketes kaaludes valitseb ikka veel juuretulnukite kriis; nüüdsetel võistlustel saavutas Laurentsius võistluseta vastaste loobumise tõttu esimese koha. Samuti oli lugu poolraskeskaalus.

Tagajärjed:

Kärbeskaal:

I V. Essenson; II A. Kuik.

Kukk-kaal:

I M. Pakkov; II H. Nigulas.

Kergekaal:

I L. Hendrikson; II A. Mihelson.

Kergekeskkaal:

I V. Lauri; II H. Soo; III K. Lootberg.

Keskkaal:

I N. Hintser; II O. Kiik; III J. Mäger.

Poolraskekaal:

I J. Jgel; II E. Rahn.

Raskekaal:

I A. Laurentsius.

Sportlased söövad ainult

Preemia „Spordilehe“ aastatellijatele.

„Eesti Spordileht“ on aastatellijatele otsustanud tasuta anda 5 aastakäiku ajakirja „Romaan“ 1930. a. Lisapreemia osaliseks võivad saada need „Spordilehe“ aastatellijad, kelle tellimine 13. jaanuariks lehe talitusele, Tallinn, Vene tän. nr. 11-a, kr. 10, kätte jõudnud. Peale preemiaosaliste määramist pannakse „Romaan“ käima alates 15. jaanuarist.

„Spordilehe“ tellimise hind 1930. a. peale on 6 krooni, kusjuures kõik aastatellijad saavad tasuta kehakultuuri aastaraamatu nr. 4, mille hind on kr. 1,50.

Rutake „Spordilehe“ tellimisega, siis võite preemia osaliseks saada.

Eesti Spordilehe

ja teiste Eestis ilmuvate tähtsamate

ajakirjade ja ajalehtede tellimisi ja kuulutusi

võtab vastu

K-ü. „RAHVAÜLIKOOLI“
RAAMATUKAUPLUS,

Tallinnas, Harju tän. 48, omas majas.

Järgmises nr. ilmub Dr. J. Hirve sulest kirjutus iluuisutamise kohta Viinis.

V. a. Härrad!

Käesolevaga teatab E. S. S. „Kalevi“ juhatus, et korraldame Ekraveliidi loaga 25.—26. jaanuaril 1930. a. Tallinnas, Kaitseliidu võimlas, Kaarli tän. 10

Eesti esivõistlused poksis.

Võistlused peetakse Erlavliidi määruste järele. Auhindu jagatakse igas kaalus 3, võistlejate arvu silmaspidades.

Väljastpoolt võistlejatele priikorter, millest soovijate arvu palume võistluse ülesandmisel ära tähendada, ühtlasi palume teatada võistlejate saabumise aeg. Korterisse paigutamine sünnib E. S. S. „Kalevi“ asjaajaja korraldusel. Ülesandmise võistluseks võetakse vastu kuni 18. jaanuarini 1930. a., järgmise aadressi järgi: E. S. S. „Kalevi“, Tallinn, Gonsiori 4. Peale 18. jaanuari 1930. a. mingisugusi ülesandmisi vastu ei võeta.

Võistlejate riietus on nõuetav määrustekohaselt täpne ja korralik.

Iga ülesantud võistleja pealt saadab ülesandja selts tagatist Kr. 1.—, mis langeb E. S. S. „Kalevi“ heaks juhusel kui ülesantud võistleja võistlusele ei ilmu. Tagatis maksetakse tagasi kohe peale võistlusi vastava seltsi volitusega varustatud esitajale.

Lootma jäädes Teie seltsi liikmete rohkearuulise osavõtu peale

Austusega juhatus nimel

B. ABRAMS H. VISMAN
Abiesimees Sekretär

**Läinud aastal osutatud usalduse eest
täna des, soovivad allakirjutanud oma
ärisõpradele ja Eesti laialdasele sport-
lasperele
head ja saavutusrikast
uut aastat 1930.**

Sporditarvete äri

K.=M. „Sport“

Tallinn, Narva mnt. 19,
kõnetr. 305-30

Spordiäri

Resev=Resel

Tallinn, Toompuiestee 19, kõnetr.
(2) 20-19.

Õoodi ja traatvõrgu tehase

Eduard Möllerson

Kopli tän. 10, kõnetr. 26-70

Tartu spordiriistade
vabrik

Tartus, Emajõe tän. nr. 5.

Raua- ja terasriistade äri

B. Rosenholm

Pika ja Rataskaevu nurgal 2,
kõnetr. (2) 31-00

Küünlatehas

„Stearin“

G. Raukas
Vana Kalamaja t. 28,
kõnetr. (2) 28-93 ja (200)-47.

Märkide eritööstus

Roman Tavast

V. Roosikrantsi 3, kõnetr. (2) 25-79.

Trikoo-, pitsi- ja sukavabrik

A.-S. Oskar Kilgas

Volta tän. kõnetr. 2-23.

Õõorastemajad

„Kuld-Gövi“

„Peterburg“

Gier & Rossbaum

Tallinn,

Viru tän. nr. 7, kõnetr. (2) 27-34

O.=ü. Systema

Raekoja plats nr. 5

Tallinn, kõnetr. (20) 7-09.

H.=y Moser & Ko, A.-S.

Pikk tän. 19, kõnetr. 22-67

Kr. Saar & Ko.

Jalgrattad

Tallinnas, Estonia puiestee 27,
kõnetr. (2) 26-69

Esimene Tallinna

vilditööstus

Heeringa 4, kõnetr. (2) 20-75

Saapavabrik

„Estoking“

Muusikatarvete kauplus

Eugen Brandt

Tallinn, Pikk tän. nr. 29.
Postk. nr. 91

Rätsepaäri

M. Andreesen

Tallinn, Rataskaevu 14, 4.
Telef. (2) 17-54.

Kullasepa töökoda

H. Raadus & P. Osipov

Müürivahe 22

**Osaühisus „Esto“, Tallinnas, Pikk tän. 47
Kõnetr. (2) 10-02**